

Broj: X-KŽ-08/591-1
Sarajevo, 04.04.2011. godine

U IME BOSNE I HERCEGOVINE!

Sud Bosne i Hercegovine u vijeću Apelacionog odjeljenja sastavljenom od sudije Hilme Vučinića, kao predsjednika vijeća, te sudija Mirze Jusufovića i dr. Miloša Babića, kao članova vijeća, uz sudjelovanje pravnog saradnika Igora Dubaka, u svojstvu zapisničara, u krivičnom predmetu protiv optuženog Đidić Suvada, zbog krivičnog djela teško krivično djelo protiv opće sigurnosti ljudi i imovine iz člana 328. stav 2. Krivičnog zakona Federacije Bosne i Hercegovine (KZ FBiH), u vezi sa krivičnim djelom izazivanje opće opasnosti iz člana 323. stav 1. u vezi sa stavom 3. KZ FBiH, a sve u vezi sa članom 31. KZ FBiH i članom 7. Zakona o Sudu BiH, odlučujući po žalbama Tužilaštva BiH i branioca optuženog Suvada Đidića, advokata Kulenović Hamde, izjavljenim protiv presude Suda Bosne i Hercegovine broj X-K-08/591-1 od 11.05.2010. godine, nakon održane javne sjednice kojoj su prisustvovali optuženi Suvad Đidić i njegov branilac, advokat Hamdo Kulenović, te tužilac Tužilaštva BiH, Dubravko Čampara, na osnovu člana 310. stav 1. u vezi sa članom 313. ZKP BiH, dana 04.04.2011. godine, donio je sljedeću:

P R E S U D U

Odbijaju se kao neosnovane, žalba Tužilaštva BiH i žalba branioca optuženog Suvada Đidića, te presuda Suda Bosne i Hercegovine broj X-K-08/591-1 od 11.05.2010. godine **potvrđuje**.

O b r a z l o ž e n j e

I. Uvodni dio

1. Presudom Suda BiH broj X-K-08/591-1 od 11.05.2010. godine, optuženi Suvad Đidić oглашен je krivim da je radnjama opisanim u izreci iste, počinio krivično djelo teško krivično djelo protiv opće sigurnosti ljudi i imovine iz člana 328. stav 2. KZ FBiH, u vezi sa krivičnim djelom izazivanje opće opasnosti iz člana 323. stav 1. u vezi sa stavom 3. KZ FBiH, a sve u vezi sa članom 31. KZ FBiH, te je Sud optuženog na osnovu navedenih

zakonskih propisa, uz primjenu odredbi članova 41., 42., 43. i 49. KZ FBiH, osudio na kaznu zatvora u trajanju od 9 (devet) godina.

2. Optuženom je na osnovu člana 58. KZ FBiH, u navedenu kaznu zatvora uračunato vrijeme provedeno u pritvoru, počevši od 11.10.2008. godine do 09.01.2009. godine i od 16.01.2009. godine pa nadalje, dok je na osnovu odredbe iz člana 188. stav 4. ZKP BiH, oslobođen obaveze naknade troškova krivičnog postupka. U smislu odredbe iz člana 198. stav 2. ZKP BiH, oštećeni su sa imovinsko-pravnim zahtjevima upućeni na parnicu.

II. Podnijete žalbe

3. Protiv navedene presude žalbu je blagovremeno izjavilo Tužilaštvo BiH i branilac optuženog Suvada Đidića, advokat Hamdo Kulenović.

4. Istaknutom žalbom, Tužilaštvo BiH osporava pobijanu presudu zbog odluke o krivičnopravnoj sankciji, sa prijedlogom da Apelaciono vijeće preinači prvostepenu presudu, na način da se optuženom Suvadu Đidiću izrekne strožija kazna zatvora odnosno maksimalno propisana kazna zatvora za počinjeno krivično djelo.

5. Branilac optuženog osporava pobijanu presudu iz svih žalbenih razloga predviđenih odredbom člana 296. ZKP BiH, te predlaže da Apelaciono vijeće istaknutu žalbu uvaži, rješenjem ukine pobijanu presudu i odredi održavanje novog pretresa pred vijećem Apelacionog odjeljenja.

6. Tužilaštvo BiH, dana 12.07.2010. godine, dostavilo je Sudu i odgovor na navedenu žalbu, u kojem se ukratko osvrnulo na istaknute žalbene tvrdnje odbrane smatrajući ih neosnovanim, te prijedlogom da se ista odbije kao neosnovana.

7. Na sjednici Apelacionog vijeća, održanoj dana 04.04.2011. godine, u smislu člana 304. ZKP BiH, stranke i branilac ostali su kod pismeno iznesenih navoda i prijedloga iz žalbi, te su se ukratko osvrnuli i na žalbene tvrdnje suprotnih strana, sa prijedlogom da se iste odbiju kao neosnovane.

8. Nakon što je u smislu odredbe iz člana 306. ZKP BiH, ispitalo pobijanu presudu u granicama žalbenih navoda, Apelaciono vijeće je donijelo odluku kao u izreci iz sljedećih razloga.

III. Razmatranje žalbenih navoda

III. 1. Bitne povrede odredaba Zakona o krivičnom postupku BiH (član 297. stav 1. tačka i. ZKP BiH)

9. Odbrana ističe da se presuda zasniva na dokazima koji su nezakoniti i na kojima se kao takvim ne može zasnivati presuda, što dovodi do povrede odredbi iz člana 297. stav 1. tačka i) ZKP BiH.

10. U tom pravcu odbrana ističe da prilikom sačinjavanja Službene zabilješke broj: 13/3-815/08 od 11.10.2008. godine, Suvad Đidić nije bio poučen o svojim pravima. Naime, prema navodima odbrane pomenuta službena zabilješka sadrži smjernice i određene informacije do kojih su pripadnici policije došli na nezakonit način, te uslijed toga odbrana smatra da je cjelokupna istraga, kao i tom prilikom prikupljeni dokazi - nezakonita. Odbrana također navodi da je optuženi u trenutku obavljanja razgovora sa pripadnicima policije odnosno prilikom sačinjavanja ove zabilješke, bio pod utjecajem alkohola.

11. U vezi sa navedenim, vijeće ističe da je stavom 3. člana 10. ZKP BiH, propisano: „*Sud ne može zasnivati svjču odluku na dokazima koji su dobijeni na temelju dokaza iz stava 2. ovog člana*“, dok je stavom 2. pomenute zakonske odredbe propisano: „*Sud ne može zasnovati svjču odluku na dokazima pribavljenim povredama ljudskih prava i sloboda propisanih ustavom i međunarodnim ugovorima koje je Bosna i Hercegovina ratifikovala, niti na dokazima koji su pribavljeni bitnim povredama ovog zakona*“.

12. Apelaciono vijeće primjećuje da odbrana proizvoljnim i pogrešnim tumačenjem pomenutih zakonskih odredbi, neosnovano žalbom ukazuje na postojanje povrede iz ovog žalbenog osnova. Naime, prvostepeno vijeće je u pobijanoj presudi jasno naglasilo da na Službenoj zabilješci Federalne uprave policije, Sektor kriminalističke policije Sarajevo, broj 13/3-815/08 od 11.10.2008. godine, neće zasnivati presudu, s obzirom da Suvad Đidić u trenutku sačinjavanja iste nije bio upoznat u kojem se svojstvu saslušava, odnosno da tom prilikom nije bio upoznat o svojim pravima.

13. Odbrana neutemeljeno proširuje dejstvo pomenute Zabilješke na sve ostale dokaze pribavljene na dozvoljen i zakonit način. Pomenuta zakonska odredba zapravo predviđa **zabranu pribavljanja drugih dokaza do kojih se došlo iz tog - izvornog dokaza**. Međutim, Apelaciono vijeće nalazi da se sprovedena istraga i tom prilikom pribavljeni dokazi ne temelje na pomenutoj službenoj zabilješci, kako to odbrana žalbom neosnovano podastire.

14. Naime, ovlaštena službena lica su i prije sačinjavanja predmetne zabilješke, izvršila niz istražnih radnji sprovedenih u cilju razjašnjenja okolnosti izvršenja predmetnog krivičnog djela, i to: Pretres stana, porodične kuće, drugih prostorija i pokretnih stvari Đidić Suvada (dokaz Tužilaštva T-30), Pretres obiteljske kuće i propratnih objekata vlasništvo Ismeta Đidića (dokaz Tužilaštva T-31), kao i Privremeno oduzimanje predmeta pronađenih tom prilikom taksativno pobrojanih u potvrdi o privremenom oduzimanju predmeta (dokaz Tužilaštva T-3), zatim saslušanje svjedoka Hrustić Harisa (dokaz Tužilaštva- T-11 i T-12) i drugih istražnih radnji, dok je saslušanje njegovog brata - svjedoka Đidić Seada (dokaz Tužilaštva T-22), izvršeno gotovo istovremeno, iako ga optuženi u osporavanoj službenoj zabilješki uopšte nije ni spominjao.

15. Odbrana u toku prvostepenog postupka, niti u žalbi izjavljenoj na prvostepenu presudu, nije isticala prigovore zakonitosti pribavljanja navedenih dokaza, na kojima je presuda zasnovana.

16. Apelaciono vijeće će se posebno osvrnuti na iskaz svjedoka Đidić Seada, brata optuženog, dat dana 11.10.2008. godine nakon privremenog oduzimanja predmeta pronađenih u kući vlasništva njegovog oca Ismeta Đidića. Naime, pomenuti svjedok jasno i nedvosmisleno dovodi u vezu optuženog Suvada Đidića sa privremeno oduzetom PVC kesom, čiji je sadržaj naveden u potvrdi o privremenom oduzimanju predmeta (dokaz Tužilaštva T-3), čime zapravo dovodi u vezu optuženog Suvada Đidića sa predmetnim krivičnim djelom.

17. Evidentno je da su prikupljena saznanja tom prilikom, rezultat zakonitih radnji ovlaštenih lica, koja se ne temelje na predmetnoj Službenoj zabilješki, zbog koje činjenice ne stoje tvrdnje odbrane da ista sadrži smjernice i određene informacije koje su opredjelile dalju istragu. Naime, naprijed navedeni dokazi jasno su definirali dalji tok istrage u ovom predmetu, a kako Službena zabilješka nije jedini niti isključivi-**izvorni** dokaz na kojem je Tužilaštvo zasnivalo svoje dalje radnje, kao i dokaze proizašle iz tih radnji, to je Apelaciono vijeće odlučilo odbiti kao neosnovan ovaj žalbeni prigovor odbrane.

18. Saznanja iznesena od strane svjedoka Papić Dragana i Anesa Čengića na okolnosti obavljenog razgovora sa optuženim Suvadom Đidićem, od strane prvostepenog vijeća korištena su u odnosu sa ostalim izvedenim dokaza, te odbrana isticanjem prigovora da je Suvad Đidić te prilike bio u alkoholiziranom stanju, nikako ne dovodi u pitanje vjerodostojnost iskaza ovih svjedoka, a ujedno niti istinitost sadržaja kazivanja samog optuženog tom prilikom.

19. Odbrana nadalje ističe da Sud nije mogao zasnivati presudu na dokazima koji se odnose na vještačenje privremeno oduzetih predmeta izvršenih od strane Šeta Abdulaha i Merdan Aziza, kao i vještačenje eksplozivne naprave i dijelova eksplozivne naprave i predmeta koji mogu poslužiti izradi eksplozivne naprave, preduzeto od strane Bidžević Salke, s obzirom

da isti na glavnom pretresu nisu ispitani u svojstvu vještaka, a što je suprotno odredbi iz člana 270. stav 5. ZKP BiH.

20. Međutim, Apelaciono vijeće primjećuje da se u konkretnom slučaju ne radi o Nalazu i mišljenju, kako to odbrana želi prikazati, već o Izvještaju o preduzetim radnjama ovlaštenih službenih lica. Naime, iako pomenuti Izvještaj po svom izgledu asocira na Nalaz i mišljenje vještaka, isti prema ocjeni ovog Vijeća, a o čemu je bilo riječi i na glavnom pretresu održanom dana 26.10.2009. godine, ne ispunjava zakonom predviđene standarde Nalaza i mišljenja, kako sa aspekta njegovog sadržaja, tako i u pogledu lica koja su isti sačinila.

21. Šeta Abdulah, Merdan Aziz i Bidžević Salko su u okviru istražnih radnji Tužilaštva, bili određeni da u obimu svojih redovnih aktivnosti izvrše analizu navedenih predmeta. Radi se službenim licima Federalne uprave policije, koji obavljaju svoje redovne poslove, a ne o vještacima, zbog čega oni i nisu ispitani u svojstvu vještaka.

22. Dakle, slijedom svega navedenog, u konkretnom slučaju nisu ni bili ispunjeni svi zakonom propisani uslovi za saslušanjem ovih lica u svojstvu vještaka - kao stručnih lica, kako to odbrana podnesenom žalbom tvrdi.

23. U prilog navedenom, ide i činjenica da je Tužilaštvo BiH naknadno angažovalo i posebne, neovisne vještake iz ovih oblasti, koji su izradili Nalaze i mišljenja, te iste neposredno na glavnom pretresu iznijeli i obrazložili, a sve kako to predviđa odredba člana 270. stav 5. ZKP BiH.

24. Apelaciono vijeće je analizom obrazloženja pobijane presude detaljno razmotrilo i obim korištenja ovih dokaza u pogledu izvedenih utvrđenja, te je zaključilo da je prvostepeno vijeće sa oprezom koristilo navedene Izvještaje, odnosno isti su u konkretnom slučaju korišteni u dijelu njihove saglasnosti sa ostalim izvedenim dokazima, ponajprije Nalazima i mišljenjima vještaka angažovanih u ovom predmetu. Dakle, pomenuti Izvještaji prema ocjeni ovog Vijeća, nisu bili jedini, niti odlučujući dokazi na kojima se zasniva pobijana presuda, već su isti u odnosu na ostale izvedene dokaze korišteni kao svojevrsni kontrolni dokazi.

25. Također, Apelaciono vijeće je uvidom u zapisnike sa pretresa utvrdilo da je odbrana prilikom svjedočenja Šeta Abdulaha, Merdan Aziza i Bidžević Salke, dakle lica koja su sačinila predmetne Izvještaje, imala mogućnost detaljno ih ispitati o svim okolnostima korištenja metoda, izvedenih zaključaka i drugih eventulanih nedoumica, što ukazuje na neosnovanost žalbenih tvrdnji odbrane o navodnoj povredi načela jednakosti stranaka u postupku.

26. Apelaciono vijeće, u potpunosti podržava i stav prvostepenog vijeća zauzet u pogledu prigovora ne/mogućnosti odbijanja svjedočenja Alme Trako, koja prema navodima odbrane živi u vanbračnoj zajednici sa optuženim.

27. U tom pravcu prvostepeno vijeće opravdano ukazuje na upućujuće odredbe člana 20. tačka t) ZKP BiH, te slijedom toga, detaljno analizira relevantne odredbe Porodičnog zakona Federacije Bosne i Hercegovine. Naime, odredbom iz člana 3. pomenutog zakona, jasno i nedvosmisleno je propisano da vanbračna zajednica ne može postojati ukoliko je ijedan od članova u braku sa drugom osobom. Slijedom toga, Apelaciono vijeće je u potpunosti prihvatilo zaključak prvostepenog vijeća zauzet u pogledu ovog pitanja, te odlučilo odbiti kao neosnovan i ovaj žalbeni prigovor odbrane.

III. 2. Pogrešno ili nepotpuno utvrđeno činjenično stanje (član 299. ZKP BiH)

28. U okviru ovog žalbenog osnova odbrana prije svega osporava pobijanu presudu u pogledu zaključaka prvostepenog vijeća izvedenih iz Nalaza i mišljenja vještaka Gordane Radović Rajević, kao i vještaka Babić Samira.

29. U tom pravcu odbrana ističe da vještak Gordana Radović Rajević, u datim Nalazima i mišljenjima i dopuni istih, nije utvrdila postojanje iste vrste eksploziva („pentrit“) nađene prilikom pretresa kuće oca optuženog, i tragova pronađenih na mjestu eksplozije u trgovačkom centru „FIS“ Vitez. Slijedom toga, odbrana ističe da nije jasno kako je to prvostepeno vijeće utvrdilo da se u konkretnom slučaju radi o istoj vrsti eksploziva.

30. Međutim, Apelaciono vijeće ukazuje na činjenicu da prvostepeno vijeće svoj zaključak o istovrsnosti eksploziva, odnosno ključno utvrđenje da je eksplozivna naprava sačinjena od strane optuženog Suvada Đidića, nije isključivo zasnovalo na temelju pomenutog Nalaza i mišljenja, već iz drugih izvedenih dokaza, sagledanih kako pojedinačno, tako i u njihovoj uzajamnoj vezi. U tom pravcu pobijana presuda detaljno i jasno obrazlaže razloge izvođenja ovakvog zaključka, o kojim će se i ovo Vijeće izjasniti u daljem dijelu obrazloženja ove presude. Dakle, prvostepeno vijeće prihvata Nalaz i mišljenje pomenutog vještaka u obimu iznesenih utvrđenja, međutim ne kao jedini i isključivi dokaz na kojem temelji svoj zaključak, kako to odbrana istaknutom žalbom želi predstaviti.

31. U pogledu nalaza i mišljenja vještaka Samira Bibića, koji je izvršio vještačenje dijelova eksplozivne naprave i predmeta koji mogu poslužiti izradi eksplozivne naprave, odbrana

ističe da je vještak utvrdio da se od pronađenih predmeta može sačiniti eksplozivna naprava, ali da nedostaje električno napajanje, da bi ista bila kompletna.

32. Međutim, Apelaciono vijeće napominj, da predmet vještačenja ovog vještaka nije bio utvrđivanje činjenice da li optuženi posjeduje sve predmete potrebne za izradu predmetne eksplozivne naprave, već je njegov zadatak zapravo bila analiza pojedinih oduzetih predmeta, te njihova komparacija u smislu identičnosti i/ili sličnosti sa predmetima od kojih je bila sačinjena eksplozivna naprava koja je eskplodirala u trgovačkom centru FIS Vitez.

33. Ovo ključno utvrđenje, koje je odbrana fragmentarnim tumačenjem pojedinih iskaza svjedoka i vještaka, kao i uložene materijalne dokumentacije pokušala osporiti, i prema ocjeni ovog Vijeća, nesumljivo prozilazi iz sljedećih dokaza.

34. Naime, iz Nalaza i mišljenja Gordane Radović Rajević, nesumnjivo proizilazi da je eksplozivna naprava bila sačinjena od eksploziva koji spada u grupu vojnih eksploziva, što ni odbrana ne spori. Nedvojbeno je da je prilikom pretresa kuće oca optuženog pronađeno 167 grama, vojnog eksploziva - pentrit. U vezi s tim, posebno značajan je dio iskaza vještaka u kome se ističe da je u slučaju aktiviranja vojnih eksploziva, mogućnost pronalaska tragova neizreagovanog eksploziva vrlo mala. Upravo zbog toga, u konkretnom slučaju na osnovu navedenog dokaza, nije bilo moguće utvrditi identičnost vrste eksploziva, već samo grupe.

35. Vještak Babić Samir u datom Nalazu i mišljenju, kako je to već naprijed navedeno, izvršio je komparaciju tragova prikupljenih na licu mjesta eksplozije, sa predmetima koji su privremeno oduzeti prilikom pretresa kuće oca optuženog.

36. Tom prilikom vještak je, a na šta se osnovano ukazuje i u pobijanoj presudi, ustvrdio da je postavljena eksplozivna naprava bila improvizovana, te da je sadržavala kućni budilnik kao vremenski prekidač. Zvono kućnog sata koje je pronađeno prilikom uvidajnih radnji u trgovačkom centru FIS Vitez, prema daljim navodima vještaka, ukazuje na veliku sličnost sa preinačenim satnim mehanizmom pronađenim prilikom pretresanja kuće oca optuženog.

37. Pored toga, i optuženi Suvad Đidić je prilikom davanja iskaza u Tužilaštvu BiH istakao da je eksplozivna naprava koju je sačinio za nepoznato lice bila napravljena u obliku sata, te je u okviru zapisnika o saslušanju uložen i crtež eksplozivne naprave sačinjen od strane optuženog. Svjedok Anes Čengiće svjedočeći na okolnosti razgovora sa optuženim Đidić Suvadom u policijskoj stanici, istakao je da mu je optuženi tom prilikom rekao da je na

privremeno oduzetim predmetima (dokaz Tužilaštva T-3), vježbao izradu eksplozivne naprave koju je predao nepoznatom licu.

38. Vještak je također istakao da je način aktiviranja improvizovane eksplozivne naprave koja je eksplodirala u trgovačkom centru, funkcionalno indentičan načinu aktiviranja preinačenog budilnika izuzetog prilikom pretresanja kuće oca optuženog Suvada Đidića.

39. Pored toga, vještak je ustvrdio da se preinaka vještačenog budilnika može smatrati konstruktivno ispravnom, ali loše tehnički izvedenom, a karakteristika takvih preinaka je da u slučaju zatajenja ista postaje improvizovana mina iznenađenja, tako da na određeni vanjski poticaj dolazi do ostvarivanja potpunog kontakta, odnosno zatvaranja stujnog kruga, a samim tim i eksplozije. Eksplozivna naprava podmetnuta u trgovačkom centru FIS Vitez, prema daljim utvrđenjima ovog vještaka, upravo je aktivirana na pomenuti način.

40. Nadalje, vještak se osvrnuo i na količinu eksploziva koja je korištena prilikom izrade aktivirane eksplozivne naprave. Vještak se u ovom dijelu saglasio sa Izvještajem F MUP-a, te je utvrdio da je količina eksploziva koja je prouzrokovala posljedice koje su se desile prilikom eksplozije iznosila 300 grama, sa mogućim odstupanjem ± 50 .

41. Prvostepeno vijeće je pomenutu količinu eksploziva dovelo u vezu sa količinom eksploziva („pentrit“-167 grama) pronađenog i privremeno oduzetog prilikom pretresanja kuće oca optuženog.

42. Odbrana u ovom pravcu ističe da prvostepeno vijeće izvođenjem matematičkih operacija zbrajanja/oduzimanja, nikako nije moglo utvrditi iznos od 500 grama, koliko iznosi formacijsko, fabričko pakovanje eksploziva „pentrit“.

43. Međutim, ovo Vijeće nalazi bitnim naglasiti da vještak prilikom iznošenja ove tvrdnje nije bio isključiv u količini odstupanja ± 50 grama eksploziva, već pomenuti parametri predstavljaju okvir u kome se može kretati odstupanje gramaže pomenutog eksploziva. Jednostavnije rečeno, odstupanje po zaključku ovog vještaka moguće je u oba pravca i to ne isključivo 50 grama, već do 50 grama, zbog čega se i pomenuto zbrajanje i dovođenje u vezu sa fabričkim pakovanjem „pentrita“, ukazuje sasvim logičnim i ispravnim.

44. Svjedoci Lucija Mišković, Anka Varivoda i Haris Hrustić detaljno opisuju predmet koji su vidjeli kod oštećenih Zvonka Barbića i Josipa Šarića neposredno prije eksplozije. Pri

tome ističu da je eksplozivna naprava imala izgled stare „vekerice“-sata, kao i da je isti bio obljepljen smeđom selotejp trakom.

45. U ovom pravcu odbrana ističe da je kod Suvada Đidića prilikom pretresa pronađena bijela selotejp traka, čime zapravo nastoji dovesti u pitanje identičnost materijala pronađenih kod optuženog i onih od kojih je sačinjena eksplozivna naprava koja je eksplodirala u centru FIS Vitez.

46. Međutim, Apelaciono vijeće je uvidom u spis, konkretno dokaz Tužilaštva broj T-31, foto-dokumentacija predmeta oduzetih prilikom pretresa kuće oca optuženog, i to uvidom u fotografije broj: 14., 15., 16., 17., 18., 19., 24., 25., 26., 31., 42. i 43. nesumnjivo utvrdilo da je od optuženog oduzet selotejp smeđe boje, dakle iste boje kao selotejp koji su opisali pomenuti svjedoci.

47. Prvostepeno vijeće je posebno cijenilo i iskaze samog optuženog date u fazi istrage, čiju sadržinu odbrana u istaknutoj žalbi nije osporavala, a u kojim se detaljno opisuje radnje optuženog preduzete neposredno prije aktiviranja eksplozije u trgovačkom centru FIS Vitez. Tako optuženi detaljno opisuje osobu koja mu se nekoliko dana prije eksplozije obratila sa zahtjevom za izradu eksplozivne naprave, radnje koje je preduzeo u cilju sačinjavanja te naprave, predaju iste licu koje ju je naručilo, kao i predaju ostataka predmeta bratu Seadu Đidiću.

48. Iz svih navedenih dokaza, kao i drugih dokaza detaljno analiziranih u prvostepenoj presudi, koji se međusobno isprepliću i nadopunjuju čineći jednu logičku cjelinu, i prema ocjeni ovog Vijeća, nesumnjivo proizilazi da je upravo optuženi Suvad Đidić sačinio eksplozivnu napravu koja je inkriminisanog dana eksplodirala u tržnom centru FIS Vitez, kao i zaključak o identičnosti eksploziva pronađenog u kući oca optuženog i eksploziva od kojeg je bila sačinjena eksplozivna naprava koja je eksplodirala u trgovačkom centru FIS Vitez, koju činjenicu je odbrana paušalnim prigovorima nastojala osporiti.

49. Osporavajući postojanje eventualnog umišljaja na strani optuženog, odbrana ukazuje na Službenu zabilješku broj 13/5-2-190 od 17.10.2008. godine, iz koje je vidljivo da optuženi uošte nije imao svijest o počinjenom krivičnom djelu, niti je htio izvršenje istog. Iz pomenute službene zabilješke, prema daljim navodima odbrane, proizilazi da optuženi nije znao za šta će se koristiti eksplozivna naprava, da je mislio da je za lova, te da je kada je čuo da je eksplodirala, otišao u minsko polje i htio da se ubije.

50. Međutim, Apelaciono vijeće nalazi da je prvostepeno vijeće u ovom dijelu pobijane presude izvelo valjane zaključke, zasnovano na izvedenim i prihvaćenim dokazima.

51. Prije svega, Apelaciono vijeće podsjeća da je postojanje eventualnog umišljaja na strani optuženog prvostepeno vijeće utvrdilo u odnosu na krivično djelo izazivanje opće opasnosti iz člana 323. stav 1. i 3. KZ FBiH. Naime, predmetno krivično djelo se može učiniti samo s namjerom, koja obuhvaća svijest **o karakteru poduzete radnje i svijest o posljedici**.

52. Suprotno žalbenim prigovorima odbrane, i Apelaciono vijeće nalazi nesumnjivim da je optuženi, posebno imajući u vidu činjenicu da se radi o demineru sa višegodišnjim iskustvom, bio svijestan karaktera preduzetih radnji tj. radnji sačinjavanja eksplozivne naprave i opasnosti koje izaziva postavljanje iste.

53. Prvostepeno vijeće se posebno detaljno osvrnulo na pitanje ne/postojanja svijesti o posljedici preduzetih radnji, obrazlažući pitanje postojanja konkretne opasnosti. Taj stav u cijelosti podržava i ovo Vijeće, cijeneći prigovore odbrane usmjerene u ovom pravcu, neosnovanim. Naime, sasvim je jasno da je optuženi Suvad Đidić, inače deminer sa višegodišnjim iskustvom, bio svijestan obima razorne moći sačinjene naprave, kao i činjenice da ista može izazvati opasnost za život ljudi i imovinu većeg opsega, na šta je optuženi pristao, dajući istu nepoznatom licu.

54. Nelogično i neosnovano je za očekivati da je optuženi datog momenta, kako se to žalbom ističe, smatrao da je pomenuta naprava namijenjena za lov, posebno ako se ima u vidu visina obećane novčane naknade koju je trebao dobiti za izradu iste (1.000,00 KM), koju niko na ovim prostorima ne bi dao za lov.

55. Ovaj zaključak prvostepenog vijeća, u cijelosti potvrđuje i iskaz optuženog dat u Tužilaštvu BiH dana 16.10.2008. godine, u kojem ističe da je nepoznatom licu trebala eksplozivna naprava „da zastraši nekog, da napravi čeku“ (iz konteksta izjave je potpuno jasno da optuženi tada govori o čeki- zasjedi za ljude, a ne za divljač).

56. U odnosu na krivično djelo teško krivično djelo protiv opće opasnosti ljudi i imovine iz člana 328. stav 2. KZ FBiH, prvostepeno vijeće je utvrdilo da je optuženi u odnosu na prouzrokovane posljedice (smrt jedne osobe, teške tjelesne povrede druge, te uz to i više lakše povrijeđenih) postupao iz nehata, zbog čega Apelaciono vijeće cjeni neutemeljenim i irelevantnim žalbene tvrdnje odbrane usmjerene u ovom pravcu. U suprotnom, da je i u tom dijelu sud našao da je bilo umišljaja optuženog, radilo bi se o sasvim drugom krivičnom djelu, odnosno sticaju oblika osnovnog krivičnog djela izazivanja opće opasnosti i nekog drugog djela (ubistva, teške tjelesne povrede i dr.) .

57. Slijedom svega navedenog, Apelaciono vijeće nalazi da je prvostepeno vijeće, pravilno i potpuno utvrdilo činjenično stanje, te na osnovu istog izvelo valjane zaključke o

odgovornosti optuženog, koje odbrana istaknutim prigovorima nije dovela u ozbiljnu sumnju.

III. 3. Povrede krivičnog zakona (član 298. ZKP BiH)

58. Odbrana samo u uvodnom dijelu žalbe ističe da pobijanu presudu osporava i iz ovog žalbenog osnova, pri tome ne ukazujući na konkretne povrede na kojima zasniva ove svoje tvrdnje.

59. Apelaciono vijeće nalazi da je prvostepeno vijeće na pravilno i potpuno utvrđeno činjenično stanje, pravilno primjenilo Krivični zakon, zbog čega je odlučilo odbiti kao neosnovane, paušalne žalbene tvrdnje odbrane usmjerene u ovom pravcu.

III. 4. Odluka o krivičnopravnoj sankciji (član 300. ZKP BiH)

60. Apelaciono vijeće je pobijanu presudu ispitalo i u okviru žalbenih tvrdnji Tužilaštva BiH i odbrane, kojima se pobijana presuda osporava i iz ovog žalbenog osnova.

61. Pobijajući prvostepenu presudu iz ovog žalbenog osnova, Tužilaštvo BiH ističe da je prvostepeno vijeće poklonilo previše vjere olakšavajućim okolnostima, kao što su lične i porodične prilike optuženog, ranija neosuđivanost, te držanje optuženog na sudu, dok s druge strane od otežavajućih okolnosti nije cijenio prirodu krivičnog djela, uzimajući u obzir vrijeme i mjesto izvršenja djela, nastupanje štetnih posljedica za žrtve i veliku materijalnu štetu. S tim u vezi, Tužilaštvo smatra da se izrečenom kaznom zatvora ne može ostvariti svrha kažnjavanja, te predlaže da se optuženom za predmetno krivično djelo izrekne strožija kazna, odnosno maksimalno propisana kazna zatvora za počinjeno krivično djelo.

62. Analizirajući prigovore Tužilaštva BiH usmjerene u ovom pravcu, Apelaciono vijeće nalazi da se istaknutom žalbom ne navodi niti jedna odlučna činjenica, niti okolnost koju prvostepeno vijeće nije već cijenio prilikom odlučivanja o vrsti i mjeri kazne, te o svim tim činjenicama već dalo sasvim logične i valjane razloge. Naprotiv, očigledno je da Tužilaštvo te iste, već utvrđene okolnosti samo pokušava ponovo revalorizirati, pri tome ne ističući ništa novo što bi ukazivalo da je izrečena kazna nedovoljna i što bi moglo dovesti do drugačijeg stava ovog vijeća u pogledu adekvatnosti izrečene kazne u odnosu na stav prvostepenog vijeća.

63. S druge strane, odbrana ističe da prvostepeno vijeće nije cijenilo sve olakšavajuće okolnosti na strani optuženog, kao što su: držanje pred sudom, priznanje da je napravio

„nešto“, kao i činjenicu da je optuženi konstantno saradivao sa Tužilaštvom BiH. Pored toga, odbrana ukazuje i na dosadašnju sudsku praksu, ističući da je izrečena kazna zatvora optuženom Suvadom Đidiću u odnosu na kazne izrečene u ranijim predmetima, konkretno u predmetu Ibrahim Amir, neopravdano visoka.

64. Međutim, i pored činjenice da neke od navedenih okolnosti nisu posebno naglašene od strane prvostepenog vijeća, Apelaciono vijeće smatra da te okolnosti u konkretnom slučaju nisu takvog obima i značaja, da bi rezultirale preinačenjem odnosno osudom optuženog na kaznu zatvora u kraćem trajanju, kako se to žalbom odbrane predlaže. Naime, korektno držanje pred sudom je nešto što je normalno i što se očekuje od svakog optuženog (u suprotnom, slijede sankcije), dok u pogledu tvrdnji o priznanju da je „napravio nešto“ i saradivao sa Tužilaštvom, valja naglasiti da se i ne može govoriti o priznanju i saradnji a kada je optuženi do kraja ostao uporan u tvrdnjama da je to što je on napravio imalo sasvim drugu namjenu, da to nije naprava koja je eksplodirala u „FIS“ i da on ne zna za koga ju je napravio a isto i dalje tvrdi i u žalbi.

65. Što se tiče kazni izrečenih drugim licima, bitno je napomenuti da se okolnosti iz odredbe člana 49. KZ FBiH, utvrđuju za svaki predmet *in concreto* u odnosu na učinioca, te da u konačnici odluka o izboru vrste i visine kazne zavisi upravo od utvrđenja tih okolnosti, zbog koje činjenice ne stoje žalbene tvrdnje o neujednačenosti kaznene prakse ovog suda i previsoko odmjerenoj kazni, posebno kada se ima u vidu stepen opasnosti koja je izazvana u ovom slučaju i težinu posljedica koje su nastupile.

66. Na osnovu svega navedenog, primjenom odredbi iz člana 313. ZKP BiH stav 1. u vezi sa stavom 3., istog člana, vijeće Apelacionog odjeljenja donijelo je odluku kao u izreci ove presude.

Zapisničar

Igor Dubak

**PREDSJEDNIK VIJEĆA
S U D I J A**

Hilmo Vučinić

POUKA O PRAVNOM LIJEKU: Protiv ove presude žalba nije dozvoljena.